

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevine Jugoslavije
mesечно 25 Dln
polletno 150 Dln
celoletno 300 Dln
za inozemstvo
mesечно 40 Dln
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Dln, za
inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Dln 2-50, veliki
po 3 in 4 Dln, v
uredniškem delu
vsrčica po 10 Dln
a Pri večjem q
poročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelja in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirana
pisma se ne sprejemajo — Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Cerkovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Strah pred otrokom

Te dni je angleška zbornica obravnavala zanimivo interpelacijo, katere rešitev je svetovno katoliško časopisje pozdravilo z zasluženim odobravanjem. Šlo je namreč za sledečo: Pretekli mesec je Zveza angleških žena »The National Council om Women« zborovala v Manchesteru, od koder so naslovile na ministra za javno zdravstvo prošnjo, naj bi »Birth Control«, — kar je, povedano s pravim imenom, zakonito omejevanje rojstev, ki ima zaenkrat mesto le v nekaterih klinikah, — otvorilo svoje pisarne in ambulatorije po vseh večjih krajih Anglije. Častivredne dame, ki so včlanjene v omenjenem društvu, niso želele toraj nič manj, kakor da bi javna oblast sodelovala na zločinu, ki je proti naravi in Bogu, proti zdravju naroda in veličini domovine. Med tem, ko se sliši skoraj neverjetno, da so baš žene, ki bi morale pred vsemi drugimi čutiti nepopisno veličino materinstva, prišle na tako etično absurdnost, se je našel v zbornici tudi nek g. Thurtle, ki je zagovarjal pred poslanci omenjeni predlog. Vendar pa se je takoj pokazalo, da so interpelant in tiste, ki so ga naročile, preveč domnevali o nizkem nivoju delavskih poslancev, oziroma Labour Party, ki po materialističnem socializmu ni tako razjedena, kakor se čisto domneva na kontinentu. Ko je minister za narodno zdravstvo sir Greenwood v imenu delavske vlade predlog odločno odklonil, je zbornica sprejela z odobravanjem njegov govor na znanje.

Mi se ne bi pečali s stvarjo, kakor je sicer značilna, ako se ne bi strah pred otrokom razlezel kot strašna kuga tudi med ostale narode, in priznajmo odkrito, da tudi med našim slovenskim narodom zavzema vedno bolj vznemirljive dimenzije. Odkod se je vzela novodobna žena, ki je zatrla v sebi ženskost in materinstvo in je pripravljena uničevati klico življenja, popolnoma drugače kot žena in mati od nekdaj, ki je bila ponosna na svojo rodovitnost in ki je ob vsakem novem rojstvu radostno vzkliknila: Bog mi je dal novega otroka!

Rafiniranost egoistične in materialistične civilizacije skuša z novimi formulami, ki nosijo čisto znanstveni videz, prikriti svojo notranjo propalost. S pretvezo previdnosti si hoče prikriti bojazljivi beg pred dolžnostjo, z lažjo se maskira strah pred žrtvijo. To nemoralno mišljenje, ki naj uspava vest, neti množica zofistov in literature. Propaganda, lige, kongresi, gotove klinike, vse to naj pomaga ubiti naravni čut materinstva. Predobro so znane fraze, ki iz gospodarskih, političnih, evgeničnih in zdravstvenih razlogov rušijo moralno in jo nadomeščajo z egoističnim uživanjem in uničevanjem življenja.

Najresnejši ugovor bi mogli staviti tisti, ki radi pomanjkanja sredstev le s težavo preživljajo družino. Če smo še kristjani, moramo imeti zaupanje v božje načrte, ki jih ima s svetom in voljo, da se jim prilagodimo. Kot Adamovi otroci smo obsojeni, da jemo v potu obraza svoj kruh, kakor morajo Evine hčere v trpljenju porajati novo življenje. Tako je božja sodba, a je obljubljeno plačilo. Oni, ki verujejo in zaupajo, dobe moč, da res da z odpovedjo, toda v notranjem miru in sreči uživajo družinski blagoslov.

Prav isto velja za celoten narod. Narod ne bo nikdar, kakor tudi posameznik ne, brez odpovedi in žrtve dosegel solnčnega mesta na tej božji zemlji. Tako hoče božja modrost. Narod, ki se dviga in raste, mora iti skozi odpoved mnogih dobrin. Samo močnim, v zatajevanju očičenim narodom in ne onim, ki se razležajo v uživanju, je namenjeno gospodstvo sveta.

Danes pa vidimo, da tisti, ki bi po svojih premoženjskih prilikah mogli največ prispevati k rasti naroda in preživljati mnogo otrok, nikakor ne store svoje dolžnosti. Delavec s svojimi žuljavimi rokami in negotovo plačo, uboga proletarska in kmečka mati — to so danes se rezerve narodnega zdravlja. Tvorijo se pa tudi druga plast v narodu, ki bi rada veljala celo za boljše, ki pa ne prevzema več te žrtve nase, ker ji je za široko, lahko življenje. Otroci, ki so rasli v množičnih družinah, se zgodaj navadijo na socialni čut in odpoved na ljubo skupnosti. V življenju se hitro znajdejo in razumejo izpolniti svoje mesto. »Edinček je pa le prerad razvajenček, ki vedno v življenju zahteva privilegijev in je nesrečen, ker mu jih družba ne more dati.

Z narodnim zdravjem se smemo mi Slovenci manj igrati, kakor koli drug narod. Za primer vzemimo močnega germanske hrast, ki

Kdo je vršil atentate v Zagrebu

Podrobnosti o poslednjih umorih in atentatih v Zagrebu — Perčec in dr. Pavelič v zvezi z morilci — Izmišljene vesti o aretacijah v Zagrebu

Beograd, 16. nov. AA. Agencija »Avala« je v položaju, da poda o stanju in izsledkih policijske preiskave o atentatu Babiča in drugih na policijske agente v Zagrebu v noči dne 30. oktobra naslednje informacije:

Ugotovitev morilca.

Tekom zasledovanja morilcev Tonija Šlegla je policijska uprava v Zagrebu ugotovila, da je morilec Tonija Šlegla popolnoma identičen z Babičem Mijom. Ko je ugotovila, da je Babič Mijo zaposlen kot šofer v tvornici Siemens pri Černomeru, je poslala 30. oktobra t. l. dva policijska agenta Keča Josipa in Bana Josipa v tvornico Siemens, da ugotovita identiteto šoferja Babiča Mija. Agenti so doznali, da je v tovarni Siemens Babič Mijo dejansko zaposlen kot šofer. Ker pa ga tedaj ni bilo v tvornici in ker je bil v mestu s tovrnim avtomobilom, sta sklenila, da ga počakata.

Umor stražnika.

Ko se je šofer Babič Mijo kasneje vrnil s tovrnim avtomobilom v tvornico in spravil voz v garažo, sta pristopila k njemu navedena agenta, nakar ga je agent Keča Josip vprašal, ali je Babič Mijo. Babič je to potrdil, a v istem hipu že tudi pograbil po revolverju in oddal strel na Keča Josipa, z drugim strelom pa pogodil Bana Josipa. Agent Keča je bil zadet v aorto nad srcem. Opočel se je nekoliko korakov in padel mrtev na tla. Agent Ban je bil zadet v prsa in je bil težko ranjen. To se je odigralo ob 17.30. Na licu mesta je bila izvršena preiskava. V Babičevi sobi v tvornici so našli pod posteljo v papir zavito orožje in razstrelivo. Oblasti je takoj organiziralo zasledovanje za morilecem Babičem, rojenem 6. septembra 1903 v Novem Bukovcu, srez Slatina.

Aretacija sokrivcev.

Še isto noč so policijski organi prijeli njegovega druga Križnjaka Dragotina, delavca, ki je okrog 21. ure obiskal Pospisila Zvonimira, ključavničarskega pomočnika, stanujočega v Vlaški ulici št. 35. Pri hišni preiskavi v njegovem stanovanju so našli revolver in 34 nabojev. Nadalje je bilo ugotovljeno, da je Križnjak Dragotin prejel ta revolver od Hraniloviča Marka, ki stanuje v mestnih hišah, Petrova ulica št. 77 in sta njegova najboljša prijatelja Hranilovič Marko in Soldin Matija. Pospisil Zvonimir je seznanil Križnjaka Dragotina s Hranilovičem Markom. Precej je bila izvršena hišna preiskava v stanovanju Hraniloviča Marka v mestnih hišah, Petrova ulica št. 77, kjer so pri tej priliki našli revolverje in razstreliva.

Kdo je pomagal zločincem.

Medtem, ko so policijski organi preiskovali stanovanje Hraniloviča Marka, je agent Trenski s stražnikom Blaževićem Franjem stal na preži pri hišnih vratih. Ob 22.30 je prišla neznana oseba iz mesta in se ustavila pred hišnimi vrati. Agent Trenski je odprl vrata in prijel neznanca za rokav, toda ta se mu je iztrgal, odskočil tri, štiri metre in začel streljati na agenta Trenskega in stražnika Blaževića. V tem hipu sta s severne strani navedenih hiš pritekla še dva neznanca in streljala iz revolverjev na Trenskega in Blaževića. Agent Trenski je bil zadet v prsa in je padel mrtev. Stražnik Blažević je bil zadet v tilnik in je, opotekaje se dva, tri korake, padel na zemljo. Po izvršenem napadu so se neznanzi izgubili v mrak.

raste ob našem boku. Kdo ne ve, kako so desetletja Nemci s prezirrom smešili Francoze radi njihovega šibkega narodnega porasta. A danes. Nemški narod, ki je menil, da njegovevemu krepkemu zdravju ničesar ne more škodovati, je na široko odprl vrata tujim in svojim modernim zablodam. Na 1000 prebivalcev se v Evropi danes najmanj otrok rodi v Avstriji, potem pride Estonija, nato Nemčija, a Francozi so s svojo sistematično propagando med narodom dosegli toliko, da so danes že na osmem mestu. Pojav med Nemci je za nas tem nevarnejši, ker so nam sosedje in mi v marsičem zavisimo od nemške kulture.

Resna razmotrivanja naj zaključimo s humoriistično idejo, ki jo je povedal K. Chesterton. Mnogi pravijo — tako izvaja znameniti angleški pisatelj —, manj ko je ust, med katere je treba kolač razdeliti, tem več bo vsak dobil. S stališča narodne ekonomije je to popolnoma pogrešen nazor. Zdrav čut bo rekel:

Na podlagi nadaljnjega zasledovanja je bil Hranilovič Marko prijet 31. oktobra v hiši Na Ribnjaku št. 22. V trenutku aretacije je hotel streljati iz revolverja, a so mu še pravočasno preprečili. Na podlagi zaslišanja Križnjaka, rojenega v Zagrebu 1907, in Hraniloviča Marka, rojenega v Zagrebu 1908, tiskarskega delavca, je ugotovljeno, da so skupini Babič Mija razen njih pripadala še Pospisil Zvonko in Matija Soldin. Nadalje je ugotovljeno, da so se dne 30. oktobra t. l. ob 20 zvečer po izvršenem umoru agenta Keča v tvornici Siemens sestali v Petrovi ulici Babič Mijo, Pospisil Zvonimir in Hranilovič Marko. Kasneje se jim je pridružil še Soldin Matija. Tu je Babič Mijo sporočil svojim drugom, da je v tvornici Siemens streljal na dva agenta ter prosil Hraniloviča Marka, da ga za to noč skrije v svojem stanovanju. Hranilovič je na to pristal. Dočim je on šel naravnost proti hiši v Petrovi ulici št. 77, sta Pospisil in Babič krenila po stranpoti okoli hiš in dospela do hišnih vrat. Soldin Matija je medtem odšel domov.

Nova žrtve.

Ko je Hranilovič Marko zadel na detektiva Trenskega in stražnika Blaževića, je pričel streljati. Hranilovič sta pritekla na pomoč Babič in Pospisil, nakar so vsi trije streljali na Trenskega in Blaževića. V tej borbi je agent Trenski preminul, a stražnik Blažević je dobil rane na štirih mestih. Po izvršenem napadu je Hranilovič pobegnil v eno smer, Babič in Pospisil pa skupno v drugo. Kmalu nato je bil najprvo aretiran Hranilovič Marko, zatem pa Soldin Matija. Babič Mijo in Pospisil Zvonimir sta še danes na pobegu.

Preiskava je dognala, da so pri atentatu na Toni Šlegla sodelovali Babič, Soldin in Hranilovič. Atentat je izvršil Babič. V njegovi neposredni bližini je bil Soldin, dočim je Hranilovič stražil pred hišo »Jugoštamp« in pazil na to, kdaj pojde Šlegel domov. Po odhodu Šlegla je Hranilovič skočil v avtomobil in se odpeljal v bližino Šleglovega stanovanja, a v trenutku njegovega prihoda je medtem Babič že izvršil atentat. Sedanje ugotovitve o načinu atentata na Tonija Šlegla se popolnoma ujemajo s svoječasno preiskavo.

Sedanja preiskava je nadalje ugotovila, da so pri atentatu na orožniško vojašnico sodelovali Hranilovič, Križnjak, Pospisil, Babič in Soldin. Razstrelivo je prinesel Križnjak, vžigalno napravo je postavil Hranilovič, v njegovi bližini pa je bil Pospisil. Babič je stražil pred vrati vojašnice, a Soldin v Palmotičevi ulici. Po eksploziji so vsi pobegnili. Pri teku prego trga N. je Soldin vrgel na Stražnika, ki ga je hotel ustaviti, bombo. Nadalje je ugotovljeno, da sta atentat na most pri Brezovici, kakor tudi na kretnico pri mostu med Veliko Gorico in Mračinom delo te družbe. Atentat na most pri Brezovici je izvršil Pospisil s Križnjakom. Razstrelivo je prinesel Hranilovič, ki ga je prevzel od Stjepana Horvata. Pospisil je s Križnjakom položil razstrelivo tudi na kretnico pri Veliki Gorici. Na podlagi ugotovitev preiskave so v stanovanju uradnika bolnice nalezljivi bolezniki Glada Pavla našli neke količine orožja, municije in razstreliv. Ugotovljeno je, da je pri nabavi in razdelitvi orožja ter municije sodeloval tudi Javar Stjepan, trgovec iz Zagreba, ki je vse to prejel

od Horvata Stjepana ter izročil Kruhaku Mirku in Starčeviću Milu. Vrh tega je ugotovljeno, da so te osebe bile deloma v osebni in neposredni zvezi z dr. Paveličem in Perčecem. Preiskava se nadaljuje.

Skupno je aretiranih 20 oseb.

Pri tej priliki se ugotavlja, da so vesti inozemskih listov o velikih aretacijah v Zagrebu v zvezi s temi stvarmi potvorbene. Število doslej zaradi te stvari aretiranih je minimalno. Število, ki ga zlohotno navaja tuje časopisje, ni v nikakvi zvezi s stvarnostjo. V neposredni zvezi s to stvarjo je bilo doslej aretiranih 20 oseb. Začasno je bilo zadržanih na policiji še nekaj sorodnikov in znancev obtožencev, dokler se ne ugotove njihovi stiki z njimi. Na policijo je bilo poklicanih tudi mnogo drugih oseb, a samo radi zaslišanja, nihče od njih ni bil zaprt. Netočna je zlasti vest o aretaciji vseučiliških profesorjev v zvezi s to stvarjo. Dr. Šufaj sploh ni bil aretiran, nego samo zaslišan. Prof. Milovar pa je bil obsojen na 5 dnevni zapor zaradi prekršitve policijskih prepisov, ne pa zaradi kakih zvez s tem atentatom.

Kralj med narodom

Belgrad, 16. nov. (Tel. »Slov.«) Danes zvečer ob 8 se je sprehajal Nj. Veličanstvo kralj po glavnih belgradskih ulicah Kralja Milana in Kneza Mihajla. V njegovem spremstvu so bili princ Pavle, maršal dvora, polkovnik Dimitrijevič, dežurni adjutant, polkovnik Šarič in nekoliko drugih dvornih adjutantov. Po večkratnem sprehajanju po korzu, kjer je bilo ravno največ prometa, se je Nj. Vel. kralj vrnil v dvor. Ljudstvo ga je povsod živahno pozdravljalo.

Soljska pogajanja

Sofija, 16. nov. AA. Bolgarsko časopisje piše uprav malo o bolgarsko jugoslovanski konferenci in priobčuje le službena poročila.

»Bulgarija« priznava pomembnost te konference in veli, da bo moči najti kompromisno rešitev o dvolastniških posestvih. Glede nevtalne cone se list nadeja, da se bodo tudi v tem vprašanju izpolnile želje obeh narodov. List smatra, da poziva novi duh teh sporazumov k realnosti. Z obeh strani se bo pač storilo vse, da se položaj razvije, kakor zahtevajo pravi interesi obeh držav. Gre za doseg čim boljših odnošajev med obema državama. Pomen pirotskih konvencij in konferenc je v tem, da krčijo pot k rešitvi novih spornih vprašanj.

Sofija, 16. nov. AA. Bolgarska agencija poroča: Davi ob 10 je bila prva prehodna seja bolgarsko-jugoslovanskih delegacij pod predstvom g. Rasukanova. Delegaciji sta razpravljali o vprašanju dvolastniških posestev.

Sofija, 16. nov. AA. Bolgarska agencija poroča: Predsednik bolgarske vlade g. Ljapčev je sprejel danes v ministrstvu zunanjih zadev člane jugoslovanske delegacije na bolgarsko-jugoslovanski konferenci, ki mu jih je predstavil poslanik Jugoslavije v Sofiji g. Nešić. Predsednik vlade g. Ljapčev je želel jugoslovanskim delegatom dobrodoščilo ter izrazil nado, da se bo konferenca končala z uspehom in da bodo ti uspehi začetek srečne dobe v odnošajih med obema državama.

Premestitve pri železnici

Belgrad, 16. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog ministra prometa v soglasju s predsednikom ministrskega sveta postavljeni:

Na področju državnih železnic v Ljubljani: v 2a-II na postaji Maribor, koroški kolodvor, Kitak Ivan, dosedanji šef skladišča postaje Maribor, glavni kolodvor, za šefa skladišča postaje Maribor, glavni kolodvor, Fran Gorše, doslej šef postaje v Sevnici, oba na lastno prošnjo;

s postaje Maribor, glavni kolodvor, Ivan Kuster, v prometno komercialni oddelk po potrebi službe;

v 1-III k postaji Maribor, glavni kolodvor: Franc Kaiser, doslej uradnik prometno komercialnega oddelka iste direkcije, k postaji Maribor koroški kolodvor; Karel Berce, doslej uradnik prometno komercialnega oddelka iste direkcije, oba po potrebi službe.

Nova katol. cerkev v Belgradu

Belgrad, 16. nov. (Tel. »Slov.«) Jutri do polne ob 10. uri se vrši posvetitev nove katoliške župne cerkve na Čukarici. Posvetitev se bo vršila z vso slovesnostjo.

Poslovilni govor obl. komisarja dr. Leskovarja

Ko ste ob nastopu službe polagali prisego, sem vam dal kratka navodila o načinu vršenja službe, da bo čim bolj plodonosna. Naglašal sem, da morate svoje pravo plačilo za svoj trud in delo iskati v zadoščenju nad doseženimi uspehi, ki pomenja duševno plačilo, da pa je plačilo v denarju le postranskega pomena.

Danes, ko radi reorganizacije državne uprave zapuščam svoje mesto, lahko z zadovoljstvom konstatiram, da ste popolnoma razumeli moje namene. Vsi ste se poprijeli s pravo ljubeznijo dela in mu posvetili vse svoje moči in veščosti, ki so se pozno v noč svetila okna oblasnega dvorca. Vsak izmed vas je smatral uspeh oblasti kot svoj uspeh in je bil nani ponosen bolj, kakor bi šlo za njegovo lastno stvar.

Dne 23. januarja 1927 so se vršile volitve v oblastno skupščino. Dne 23. februarja 1927 je bilo prvo zasedanje, na katerem se je izvolil oblastni odbor. Prva naloga je bila iskati sredstev za kritje velikih zahtev, ki so prihajale od vseh strani in ki so bile vsako leto večje. K temu so se prišle velikanske nevihte in nalivi leta 1926, ki so v zgornji Savinjski dolini in na Koroskem porušile mostove in razdrle ceste.

Ko se je prvič sešla skupščina, je bilo vse polno groženj in zahtev, a kredita nobenega. Oblastni odbor si je pomagal s tem, da je najel za ta najnujnejša popravila posojila deset milijonov dinarjev. S tem mu je bila dana možnost dela in začelo se je s sistematično organizacijo. Dočim so začetkom vršili vse priprave odborniki in je bil delovno časa samo en uradnik, se je sedaj začela tudi organizacija uradništva.

Proračun za leto 1928 je znašal 35.941.575 Din. za leto 1929 pa 62.451.187 Din. Če bi se dohodki v tej višini, bi se bil dal z leti izvršiti popoln gospodarski preporod vse oblasti.

Že sedaj, ko sta pretekli komaj dobri leti, smemo biti na svoje delo ponosni.

Kratek pregled storjenega dela

Poboljševale so se obstoječe cestne zveze, ki so bile ob prevzemu po oblasti v obupnem stanju. Ustvarjale so se nove cestne zgradbe, dokončavale že započete ceste, ki so se prej gradile že preko deset let, a se niso mogle dokončati. Pričelo se je intenzivno z regulacijo rek in potokov, s številnimi melioracijami, osušitvami itd.

Posebna važnost je posvetila občinam. Vršili so se razni poučni tečaji za župane in občinske tajnike in uveljevali so se nove tiskovine, da je mogoča točna evidenca nad vsem denarnim gospodarstvom občin, spravil se je red v občinski upravi, ki je bila v marsikaterem oziru v dezolatnem stanju.

Tudi na polju socialne politike se je oblastna samouprava jako uspešno udeleževala. Spopolnil se je deželni dom v Mariboru, reorganizirale in materijelno podprle so se krajevne zaščitne dece in mladine, ustanovila sta se dva nova zavoda »Melje« in »Slovenska Bistrica« itd.

Prevzeli smo bolnice v dezolatnem položaju z velikimi dolgovi, brez perila in instrumentarije. Odmoglo se je takoj najnujnejšim potrebam, nabavilo se je perilo, izpopolnil se je instrumentarij, zlasti smo oskrbeli vsako bolnico z modernim rentgen-aparatom (pri prevzemu ni bilo v nobeni bolnici nič v oblasti na razpolago rentgen-aparata). Nato pa smo začeli misliti na večje potrebne investicije. Mariborska oblast je bila namreč poprej odvisna od graške bolnišnice in sedaj se je trebalo osamosvojiti.

V načrtu pa smo imeli še zgraditev opazovalnega oddelka in povečanje venerološkega oddelka v splošni bolnici v Mariboru. Tozadevni načrti so bili izgotovljeni in bi se bilo spomladi začelo z izdavo.

Z veliko vnošo se je oblastna samouprava lotila dela na polju pospeševanja kmetijstva. Izvedli smo organizacijo kmetijske pospeševalne službe, podpirali smo vinogradništvo in sadjarstvo ter uredili in razširili obstoječe drevnine.

V poljedelstvu smo skušali dvigniti rentabilnost s tem, da smo širili umetna gnojila, prirejali poučne tečaje, dovoljevali podpore za nabavo raznih kmetijskih strojev ter podpirali osušitve zamočvirjenih travnikov. Zlasti mnogo pa se je žrtvovalo za napravo gnojilišč in gnojiliščni jam.

Ker prinaša samo dobra pasma kmetickemu ljudstvu trajne dohodke, smo hoteli ustanoviti več rejjskih središč, odkoder bi se sistematično delalo na povdignju pasem, tako da bi sčasoma vsa oblast postala eno vzorno rejjsko središče. Deloma se nam je to že posrečilo.

Pri vsem našem delu smo se dobro zavedali, da je trajen gospodarski uspeh v ozki zvezi s kulturno stopnjo prebivalstva. Da tudi tukaj položimo trden temelj za bodočnost, smo ustanovili kmetijsko in gospodarsko nadaljevalno šolstvo, ki se je tako naglo razvilo, da dange čuti potrebo po tem šolstvu skoroda že vsaka naša vas.

Pri vršenju našega dela nismo poznali nobene politike. Naša politika je bila samo delo za javni blagor, od našega dela so imeli korist vsi sloji prebivalstva ne glede na politično pripadnost. To se mi zdi potrebno naglašati z ozirom na pisanje nekaterih listov.

Z mirno vestjo lahko torej trdim, da je oblastna samouprava v polni meri izpolnila pričakovanja, ki so ga stavili do nje merodajni faktorji in ljudstvo. Žal, da se tega ne more trdit o samoupravi v južnih krajih naše domovine in tako se je zakon o samoupravi ukinil in tako stoji tudi naša oblast pred likvidacijo.

V svojem življenju sem prišel do prepričanja, da je pošteno delo nazadnje prišlo do svojega plačila in tako sem prepričan, da mora tudi vaše delo najti svoje plačilo. Če bi se tudi hotelo morda mimogrede omalovaževati, bo zgodovina pravičen sodnik.

Z iskreno željo, da bi našli na merodajnih krogih popolno umevanje za svoje delo in z željo, da bi lahko svoje moči v bodoče posvetili banovini in naši državi, se posklavljam od vas.

V imenu oblastnih namestencev se je zahvalil komisarju ravnatelj oblastnih uradov g. Gracner.

V svojem govoru je dejal med drugim: Dobri dve leti smo delali pod Vašim spretim vodstvom v dobrobit naroda in lahko rečem, da smo zapustili sledove, katerih ne bo mogoče izbrisati.

V Vas smo cenili blagega predstojnika, ki je prežet s pravico ljubeznostjo ter ima globoko socialno čuteče srce. Nikdar niste vprašali, katere stranke pristaše je ta ali oni uradnik, edino merodajno je bilo, ali je delavec in ali je socialno potreben, oziroma ali ni morda kaka druga oseba z enakimi sposobnostmi v težjih socialnih razmerah.

Z Vašim strokovnim poznavanjem uprave

Habsburška zarotniška organizacija odkrita

Senzacionalna odkritja dunajskega lista

Dunaj, 16. nov. (Tel. »Slov.«) »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča na senzacionalen način o jugoslovanskem uradnem poročilu glede terorističnega zločina soferja Babiča in tovarišev, ter pravi, da je ta zločin odkril habsburško legitimistično zarotniško organizacijo, katere niti segajo celo do Dunaja, Gradca in Budimpešte. List dostavlja: Sedaj je razumljivo, zakaj je v zadnjih dneh ves

jugoslovanski tisk v zvezi z avstrijskim heimwehrovskim pokretom pisal nad vse ostro in naglašal ogrožanje miru v Srednji Evropi. Kdor je hotel videti, je v zadnjem času že davno spoznal, da vodijo heimwehrovski pokret v resnici taki elementi, ki hočejo doseči restavracijo Habsburžanov. Ker so sedaj zagrinjala padla, bo zveznemu kancelerju Schöberju mnogo lažje izvesti po legalnem potu one reforme, ki so v interesu države.

Kompromis v avstr. ustavnem vprašanju

Optimistična izjava Schöbera — Pretnja heimwehrovcem

Dunaj, 16. nov. (Tel. »Slov.«) Pred zastopniki listov je podal danes zvezni kanceler dr. Schöber izjavo, ki bi bila lahko obvarovala Avstrijo velike škode, če bi jo bil mogel podati pred nekaj tedni. Izjavil je: Predlog o novi ustavi bo gotov v desetih do dvanajstih dneh. Nihče ni mogel pričakovati, da se bo vladni predlog stavil en bloc. V mnogih važnih točkah se je že dosegel sporazum, prihodnji teden pa se bodo razčistila še neresena vprašanja. Dr. Schöber je prepričan, da bo ustavni predlog brez dvoma sprejet. Smatra, da se bo potem gospodarski položaj hitro zboljšal. Vlada nikjer ne vidi nevarnosti in ne more verjeti, da bi se mogel najti kdo, ki bi bil toliko nespameten, da bi poskušal s silo preprečiti, da se ne bi uresničila ustava, sklenjena s kompromisom. Če bi bil pa kdo tako nespameten, da bi delal nemir, bo storila vlada vse, da bo take misli kot nekoristno motenje izključila. S tem je dr. Schöber iz-

javil, da bo proti Heimwehru nastopil z zakonitimi sredstvi, če bi še vedno hotel izposlovati sprejem prvotnega vladnega predloga in uresničiti svoje grožnje. Dr. Schöber je izrecno izjavil, da se one točke, glede katerih z opozicijo ni prišlo do sporazuma, tudi ne bodo mogle vstopeti v ustavi. Do sedaj se posebno branijo socialni demokrati proti temu, da bi zvezni predsednik dobil pravico, izdajati zasilne odredbe. Opozoril pa je na to, da je ravnal primer Bodenereditanstalt, v katerem je moral kot zvezni kanceler tekot 48 ur izvesti poseben zakon o agrarnem kreditu, dokaz za to, da so v državnem življenju slučaj, v katerih se mora z največjo hitrijo izvesti v interesu skupnosti zakonita odredba. Prepričan je, da bo prišlo do formulacije, ki bo razpršila vse pomisleke opozicije. Glede bodočega položaja Dunaja v državi se bo najboljše govorilo prihodnji teden in je v tem oziru zvezni kanceler posebno optimističen.

Hoover sklicuje amer. gospodarshi svet

Newyork, 16. nov. (Tel. »Slov.«) Kljub izjavam vlade, da je polom na borzi brez velikega vpliva na narodno gospodarstvo, hoče predsednik Hoover sklicati k posebnemu posvetovanju v Washington odlične voditelje trgovine in industrije, kako bi se gospodarstvo moglo obdržati na dosedanjem visokem stanju. Konferenca bo prihodnji teden. Za vlado se bosta konferenca udeležila delovni in poljedelski minister. Hoover izjavlja, da je nespametno imeti premalo zaupanja do gospodarskega ozdravljenja države, vendar pa radi depresije same besede in izjave ne bodo mogle oživiti zaupanja. Zato naj se voditelji gospodarstva posvetujejo o gospodarskem programu za prihodnje mesece, posebno o poživljenju gradbenega delovanja, javnih del itd., da se prepreči nov borzni polom. Hooverjeva akcija, ki je edina v ameriški zgodovini, zasluži v Evropi polno uvaževanje, pri čemer bo med cilji konference, katere bo nekakšen ameriški gospodarski svet, igralo veliko vlogo tudi pospeševanje eksporta. Svobodnejši denarni trg in znižanje davkov bo učinkovalo kot nova agresivnost Amerike na svetovnih tržiščih, na katerih je že precej padla višina cen važnih predmetov, posebno luksuznega blaga.

Ceški uspeh glede reparacij

Praga, 16. nov. (Tel. »Slov.«) »Prager Tagblatt« piše, da se je zastopnikom Češkoslovaške pri reparacijskih pogajanjih posrečilo doseči ugodno rešitev. Odkodnina za prevzem avstrijskega državnega premoženja, ki tvori najvažnejšo postavko reparacij, se ima kompenzirati s češkoslovaškimi protiterjatvami. Glede tako zvane osvobodilne takse se je doseglo, da se je prvotna vsota znižala na približno tretjino, to je okroglo 250 milijonov zlatih frankov, ki se imajo plačati v letnih obrokih po 11—12 milijonov zlatih kron, pri čemer se je dogovorila obrestna mera 4% in pribitek za plačevanje v obrokih po 1%, to vse pomeni za češkoslovaško gospodarstvo letno obremenitev približno 90 milijonov Kč.

Bolgarska popustila, ne pa Madiarska

Pariz, 16. nov. (Tel. »Slov.«) Ministrski predsednik Tardieu je imel danes pomembno konferenco v notranjem ministrstvu, katere so se udeležili Briand, Loucheur, Cheron in guvernerji francoske narodne banke. Razpravljali so o delu komisije za ureditev vzhodnih reparacij, ki se vrši v Parizu. Kakor se nočijo sporoča z oficijelne strani, bo Tardieu jutri sprejel bolgarskega zunanega in finančnega ministra. Sicer je pa imela tudi vzhodna reparacijska komisija zopet sejo. Domneva se, da je upravičen vtis, da je Bolgarija pripravljena v gotovem oziru popustiti, tako da bi utegnili priti do sporazuma. Z Madiarsko pa so ostali brezuspešni vsi poskusi sporazuma. Zato se smatra, da bodo zavezniki že prihodnje dni skupno vložili energično protestno demaršo v Budimpešti.

Sovjeti iščejo priznanje Amerike

Belgrad, 16. nov. AA. Sovjetsko časopisje poroča, da so ameriški listi, pripadajoči Hearstovemu koncernu, započeli kampanjo v prilog priznanja sovjetov po Združenih državah.

ste vplivali na uradništvo tako, da se je znalo oprostiti vsakega pritiranja birokratizma ter je videlo v Vas moč, ki s močno voljo in z iskrenim srcem hoče posvetiti svoje moči le eni ideji, to je gospodarskemu napredku poverjene mu oblasti samouprave.

Pomorska konferenca ne bo več odložena

London, 16. nov. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« piše, da se bo zaradi razgovora sira Erica Drummonda z angleško vlado prvotno določen termin 20. januarja za sejo Sveta Društva narodov odgodil ali pa določil na prejšnji čas, ker bi sicer kolidirala z londonsko pomorsko razorožitveno konferenco, ki bo 21. januarja. Angleška in ameriška vlada smatra, da bi nadaljnje zavlačevanje pomorske konference bilo skrajno nezaželeno. Zato se tudi druga haaška konferenca ne bo določila pozneje, kakor 15. decembra.

Uzunov napadel obmejno stražo

Sofija, 16. nov. AA. V Čiprovu blizu Berkovice so nočijo trije neznanec napadli obmejno stražo. Po daljšem streljanju s puškami so izginili proti reki Boruži. Sodiijo, da so to člani Uzunove razbojniške tolpe, ki so hoteli pobegniti čez mejo. Oblastva ima dokaz o tem, da je Uzunov še vedno na bolgarskem ozemlju. Vlada je sklenila obkoliti s četami vso bližnjo in daljno okolico Berkovice.

Ali je bil izvršen atentat na Mussolinija?

Dunaj, 16. nov. AA. Današnja »Stunde« priobčuje podrobnosti o atentatu na Mussolinija dne 10. oktobra t. l. Atentat je izvršil oficir, ki je dejanje priznal. Sodišče ga je obsodilo na smrt. Obsodba je bila kmalu po razglasitvi izvršena.

Danes v Berlinu obč. volitve

Berlin, 16. nov. (Tel. »Slov.«) Za jutrišnje občinske volitve v Berlinu se vrši brezprimerna agitacija. Za danes zvečer je napovedanih toliko sprevodov, kakor do sedaj še nikoli. Okraji so tako razdeljeni, da se bodo preprečili spopadi med posameznimi sprevodi. Vendar pa bodo vsak sprevod spremljale policijske čete. Za jutri je policija v največji pripravljenosti.

Woldemaras ne sme niti predavati

Kaumas, 16. nov. AA. Dijaška organizacija je prosila oblast, naj bi dovolila, da predava bivši predsednik litovske republike Woldemaras o Litvi. Oblastva so predavanje prepovedala in utemeljuje prepoved s tem, da bi obstojala nevarnost oboroženega spopada med poslušalci.

Düsseldorfski morilec prijet

Pariz, 16. nov. AA. Po poročilu »Matin« iz Berlina je nemška policija prišla düsseldorfkega vampirja, ki ima na vesti 19 umorov.

Pogreb Viljemove sestre

Chronberg, 16. nov. (Tel. »Slov.«) Povsem tiho je bil danes pogreb cesarjeve sestre g. Zubkov. Večina članov vladarske rodbine je udeležbo pri pogrebu odpovedala, očitno zato, ker pokojni g. Zubkov sorodniki niso hoteli izkazati zadnje časti. Prisotna je bila samo hessenska grofovska rodbina in v imenu bivšega cesarja princ Adalbert Pruski. Razen tega je položila na grob venec deputacija častnikov polka, katerega imejteljica je bila pokojnica.

Iz Skoplja poročajo, da je tamošnje apelacijsko sodišče izreklo dve smrtni obsodbi,

Kakšen bo novi vozni red

Anketa za novi vozni red 1930-1931.

Dne 15. novembra t. l. se je vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani pod predsedstvom ravnatelja g. inž. Dimitrija Kneževića anketa, ki je obravnavala sestavo voznega reda za leto 1930-1931.

Pri tej anketi so bili navzoči v zastopstvu državnih železnic poleg g. ravnatelja še sledeči gg. Benedek Srečko, načelnik prometno-komercialnega oddelka in Petek Milan, referent za vozne rede, za zbornico TOI njen tajnik g. Mohorič Ivan, za zvezo za tujski promet, njen ravnatelj g. Pintar Vladimir, za zdravilišče Rogaska Slatina ravnatelj g. dr. Šter Fran in za Slovensko planinsko društvo g. Hrovatin Makso Zapisnikar je bil višji uradni dr. žel. g. Krjavec Alojzij.

Anketo je otvoril g. ravnatelj Knežević, ki je pozdravil vse navzoče z željo, da bi razprava najbolje uspevala. Naglašal je, da v današnjih razmerah pač ne bo mogoče pomnožiti števila vlakov na posameznih progah, vendar se bodo lahko vpoštevale želje glede tras posameznih vlakov, če bi se s tem dosegle boljše zveze, ki odgovarjajo potrebam posameznih krajev in okrajev.

Nato je prebral g. Petek Milan, referent za vozne rede o osnutku novega voznega reda za leto 1930-1931. Poročal je o sklepih letošnje mednarodne voznoredne konference v Varšavi, v kolikor se ti sklepi tičejo področja ljubljanskega železniškega ravnateljstva.

Pri brzovlakih in pri mednarodnih direktnih vlakih ne bo dosti sprememb in bodo v splošnem vozili kakor dosedaj.

Orient-Simplon-ekspres bo vozil za 30 min. kasneje. Odhajal bo iz Belgrada ob 18 in bo prihajal v Ljubljano ob 5.13. Nasprotni vlak Simplon-Orient-ekspres bo vozil 30 min. popreje. Odhajal bo iz Ljubljane ob 23.35 in bo došel v Belgrad ob 10.40.

Vozni red brzovlakov šteje 4 in 5. ostane v bistvu neizpremenjen. Novo je, da bo po novem voznem redu imel brzovlak šteje 4 v Zidanem mostu zopet zvezo na potniški vlak proti Mariboru, kakor je to že svoječasno bilo.

Brzovlak šteje 2 bo prihajal v Ljubljano okoli 20. Nasprotno bo dnevnih brzovlak šteje 1 odhajal iz Jesenice ob 7.40, iz Ljubljane ob 9.30 in bo došel v Belgrad ob 21.30.

Brzovlaka šteje 3 in 6, ki sta dosedaj vozila med Belgradom in Zagrebom ponoči, bosta v dobi od 15. junija do 15. septembra vozila do odn. od Jesenice in bosta imela zvezo v Münchenu, Berlin in Prago. Iz Belgrada bo vlak došel v Ljubljano ob 10.50 in bo odhajal proti Jesenicam ob 11. Iz Ljubljane bo odhajal proti Belgradu ob 18 in bo tja došel ob 6.30, torej v istem času kot preko Dunaja. Imela bosta direktno kurzne vozevo Berlin—Trst, Berlin—Sušak in Praga—Jesenice—Trst.

Pri voznem redu potniških vlakov se bo z novim voznim redom vstopila zopet nočna zveza med Ljubljano in Mariborom. A se bo spremenil voznik red vlakov 612 in 617 na progi Rakek—Ljubljana—Maribor. Iz Maribora bo odhajal potniški vlak ob 21.40 in bo došel v Ljubljano ob 7.20. Vlak šteje 612, ki je sedaj odhajal iz Ljubljane proti Rakeku ob 6 bo odhajal od 15. maja 1930 ob 7.35 in bo imel tedaj zvezo na vlake iz Kranja, Kamnika, iz Novega mesta in iz Maribora.

Sedanji potniški vlak šteje 617 bo vozil kasneje. Odhajal bo iz Postojne ob 11.35 min. in bo prihajal v Ljubljano ob 13.35. Proti Mariboru bo odhajal ob 13.50 in bo došel v Maribor ob 18.

Novi nočni potniški vlak bo odhajal iz Ljubljane ob 0.55 in bo došel v Maribor ob 7. Ta bo imel zvezo v Zagreb iz Zidanega mosta ob 4.10 in bo došel v Zagreb ob 6.50. Zveza bo jako ugodna za one, ki imajo opravka v Zagrebu.

Potniški vlak, ki bo odhajal iz Ljubljane ob 13.50, bo imel v Zidanem mostu zvezo na brzovlak šteje 3, ki bo odhajal iz Zidanega mosta ob 16.30 in bo postal v Sevnici, Rjahnburgu, Vidmu, Krškem in v Brežicah.

Ker bo potniški vlak, ki bo odhajal iz Maribora ob 21.40, čakal v Zidanem mostu od 0.25 do 5.30, bodo potniški iz Celja in Laškega, ki bodo hoteli priti v Ljubljano s prvim jutranjim vlakom, lahko uporabljali zagrebški brzovlak, ki odhaja iz Celja ob 4.40 do Zidanega mosta, kjer bodo vstopili v potniški vlak, ki bo odhajal od tu ob 5.30 in bodo došli v Ljubljano ob 7.20 v Postojno ob 9.45.

Jutranji potniški vlak proti Jesenicam bo odhajal kake pol ure kasneje, da bodo imeli potniki iz Maribora, Novega mesta, Rakeka, Vrhnike in Kamnika zvezo na Gorenjsko.

Za prevoz pošte se bo uredilo tako, da bo ista odpravljena s tovarnim vlakom in bo pošta došla v Kranj že pred 6 in na Jesenice ob 8.30.

Vlak šteje 913 bo vozil za dobrih 40 kasneje in bo v Jesenicah na ta način zveza skozi vse leto na brzi vlak iz Bohinja.

Vlak šteje 916 bo vozil kasneje radi priključka na vlak 9216 iz Karlovca, ki bo tudi nekoliko kasneje vozil. Vlak 916 bo imel potem na Jesenicah zvezo na brzi vlak proti Bohinju.

Vlak 8611 bo prihajal na Jesenice pred 6. uro. Vlak 9219 bo vozil že od 15. maja 1930 dalje do Karlovca.

Na progi Maribor—Prevalje ne bo v novem voznem redu nobenih blatvenih sprememb. Ob nedeljah in praznikih bo vozil vlak 9024 iz Maribora do Fale.

Na progi Pragersko—Kotoriba bosta ukinjena po novem voznem redu potniška vlaka 1114 in 1125 in bosta zopet vozila prvi jutranji vlak iz Čakovca in zadnji večerni iz Pragerskega.

Vlaki, ki bodo odhajali iz Ljubljane ob 0.55, ob 7.30 in ob 13.50 bodo imeli zvezo v Ljutomer, Gornjo Radgono, Mursko Soboto in Čakovec. Vlak, ki bo odhajal iz Ljubljane ob 18 samo v Čakovec.

Vlaki, ki bodo prihajali v Ljubljano ob 14, ob 22 in ob 7.30, bodo imeli zvezo iz Čakovca, iz Murske Sobote, iz Ljutomera in iz Gornje Radgone; oni, ki prihaja v Ljubljano ob 10 pa samo iz Čakovca.

Kurzna voza Belgrad—Rogaska Slatina bosta vozila preko Krapine, t. j. preko nove proge Rogatec—Krapina.

Na progi Grobelno—Rogatec bosta vozila med sezono vlaka 8113 in 8114, ki bosta imela zvezo na vlaka 516 in 519. V Grobelnem čunjski brzovlak ne bodo imeli več postanka, ker ne bo od tu zvezo proti Rogški Slatini.

Zastopnik SPD je prosil nato, da bi po novem voznem redu ostali v prometu vsi dosedajni turistijski vlaki z vsemi ugodnostmi, katere so dosedaj uživali turisti.

Tajnik TOI g. Mohorič se je zahvalil h koncu ankete železniški upravi za uvaževanje predlogov zbornice glede zboljšanja železniških zvez in prometa v obče. Pri tem je poudarjal še posebno njene zasluge pri gladkem in brezhibnem razvoju letošnje jesenskega prometa.

V imenu ravnateljstva je g. Benedek zaključil nato anketo z zahvalo gg. delegatov, ki so sodelovali pri anketi.

Dunajska vremenska napoved. Negotovo vreme. V južnih Alpah obilne padavine.